



**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)  
MAGISTRAT DR.  
FRANCESCO DEPASQUALE**

Seduta tat-28 ta' Marzu, 2014

Avviz Numru. 135/2010

**Eye Communications Limited**

( C 33869)

vs

**Global Village English Centre (Malta) Limited  
(C 8331)**

Il-Qorti

Rat ir-rikors promotur ippresentat mis-socjeta rikorrenti Eye Communications Limited fis 26 ta April 2010 fejn is-socjeta rikorrenti talbet lill-Qorti tikkundanna lis-socjeta intimata thallasha s-somma ta' sitt elef, mitejn u tmintax-il Euro u tletin centezmu (€6,218.30) rappresentanti €5,646 bhala bilanc pendenti fuq kuntratt ghal zvilupp ta' software specjalizzat, liema software diga gie kkonsenjat lilhom u €572.30 ghal servizz ta' domain u website hosting ghal periodu ta' sedna, liema servizzi gew rezi fuq struzzjonijiet tas-socjeta intimata.

Rat illi fit 23 ta' Gunju 2010, is-socjeta rikorrenti ippresentat nota ta' riduzzjoni tat-talba ghas-somma ta' hamest elef, sitt mijja u sitta u erbghin euro, (€5,646) stante pagament waqt il-mori tal-kawza.

Rat ir-risposta tas-socjeta intimata ippresentata fit 22 ta' Novembru 2010 fejn hija laqghet ghal dak mitlub mis-socjeta rikorrenti billi sahqed li l-fatti kienu infondati fil-fatt u fid-dritt peress illi s-socjeta attrici naqqset milli tonora il-ftehim illi kien ghamlu fit 12 ta' Frar 2009, tant illi s-socjeta intimata kellha tittermina il-kuntratt hija stess. Is-socjeta intimata sahqed ukoll illi, bhala konsegwenza tan-nuqqasijiet illi kien hemm, is-socjeta intimata sofriet danni. Di fatti, l-istess socjeta intimata ressjet ukoll kontro talba fejn talbet lill-Qorti biex tikkundanna lill-istess socjeta rikorrenti thallasha is-somma ta' €6,000, liema somma l-istess socjeta intimata kien halset lis-socjeta rikorrenti bhala hlas akkont ghas-servizz. Is-socjeta intimata talbet lill-Qorti ukoll, in linea ta' danni, tikkundanna lis-socjeta rikorrenti thallasha is-somma, minnha ridott, ta' €5,646.

## Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-risposta tas-socjeta rikorrenti ghall-kontro talba, ippresentata fit 8 ta' Marzu 2011 fejn sahqed illi t-talba tas-socjeta intimata kienet infondata peress illi is-socjeta rikorrenti kienet onorat il-ftehim filwaqt illi kienet is-socjeta intimata li ghazlet, unilateralment, illi titterminta l-ftehim minn mas-socjeta rikorrenti.

Rat illi fil 21 ta' Ottubru 2011 il-Qorti innominat lill **Dr Stephen Farrugia Sacco** bhala espert sabiex jikkontstata is-software illi s-socjeta rikorrenti kellha tipprovdi u jirrelata jekk tali software giex installat kif originalment miftiehem.

Rat in-nota ippresentata mis-socjeta rikorrenti fl 4 ta' Gunju 2012 fejn esebit il-ftehim datata 12 ta' Frar 2009 u korrispondenza skambjata bejn il-partijiet.

Rat in-nota ta' l-expert tekniku illi fiha talab lill-Qorti tiffissa zewgt seduti peress illi kellu diffikulta' li jiffissa seduti mas-socjeta rikorrenti, u l-Qorti iffissat zewgt seduti fil 25 ta' Marzu 2013 u it-8 ta' April 2013.

Rat illi fl 24 ta' Mejju 2013 l-expert tekniku Dr Stephen Farrugia Sacco ippresenta ir-rapport tieghu bil-konkluzjonijiet minnu maghmulha.

Rat illi fl 1 ta' Lulju 2013 il-kawza giet differita ghal 21 ta' Ottubru 2013 ghal-ppresentata tal-provi fuq il-kontro talba, wara liema seduta il-kawza tithallas ghas-sentenza.

Semghet ix-xhieda ta' **Gaby Hun** moghtija fil 21 ta' Ottubru 2013 u dokumenti minnha esebiti.

Rat illi fil 21 ta' Ottubru 2013 il-kawza giet differita ghall-presentata tas-sottomissjonijiet tal-partijiet.

Rat illi fit 12 ta' Novmebru 2013, is-socjeta rikorrenti ghamlet rikors sabiex tressaq il-provi tagħha dwar it-talba u kontro talba, għal liema rikors irrispondiet is-socjeta intimata fejn dina oggezzjonat għal tali talba u, fit 13 ta' Jannar 2014, il-Qorti cahdet it-talba tas-socjeta rikorrenti peress illi l-istadju tal-provi kien ilu magħluq.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-socjeta rikorrenti ippresentat fit 13 ta' Frar 2014 u dawk tas-socjeta intimata ippresentati fl 24 ta' Frar 2014.

## Ikkunsidrat

Fil-kawza odjerna, is-socjeta rikorrenti qiegħda titlob għal hlas tal bilanc dovut lilha għad-diskinjar, installar u implementazzjoni ta' sistema komputerizzata għas-socjeta intimata, magħmulha fuq talba tas-socjeta intimata u li kienet il-bazi tal-ftehim datat 12 ta' Frar 2009, liema sistema kellha tipprovdi sistema avvanzata biex is-socjeta intimata tkun tista zomm informazzjoni dwar lis-studenti illi hija kienet toffri servizzi lilhom flimkien ma' ghoddha varji relatati mas-studenti illi s-socjeta intimata kellha fl-iskola tagħha.

Is-socjeta intimata, da parte tagħha, qiegħda tishaq illi s-socjeta rikorrenti ma kkonsenjatx is-software specjalizzat tant illi s-socjeta intimata kellha tittermi l-1-ftehim u għalhekk, mhux talli ma kellhiex thallas is-somma dovuta izda, talli, abbazi ta' kontro talba illi kienet qed

## Kopja Informali ta' Sentenza

tagħmel, is-socjeta rikorrenti kellha tirrifondiha is-sitt elef Euro illi kienet hallset bhala deposit filwaqt illi l-istess socjeta rikorrenti kellha thallasha s-somma addizzjonali ta' hamest elef, erbgha mijna u sitta u erbghin Euro bhala danni sofferti minnha rizultat ta' l-inadempjenza da parte tas-socjeta rikorrenti.

### Ikkunsidrat

Il-Qorti, sabiex tkun tista tasal ghall-konsiderazzjonijiet tagħha, qabbdet espert tekniku sabiex jassistiha biex jevalwa is-sistema implimentata mis-socjeta rikorrenti. Madanakollu, kemm minhabba fil-fatt illi s-socjeta rikorrenti naqqset milli tattendi għas-seduti iffissati mill-espert, kif ukoll minhabba fil-fatt illi s-socjeta intimata ma kellha ebda computer li fuqu tali sistema kienet installata, l-espert ma seta jevalwa xejn mis-sistema installata mis-socjeta rikorrenti u ikkonkluda illi “*is-software meritu tal-kawza de quo ma giex installat kif originarjament miftiehem bejn il-partijiet.*”

Għalkemm l-espert tekniku wasal għal tali konkluzjoni, il-Qorti tinnota illi skond korrispondenza esebita mis-socjeta intimata li tinstab a fol 83 tal-process, fl-20 ta' Ottubru 2009, rappresentant tas-socjeta intimata, Martin Harrison kien kiteb lill rappresentant tas-socjeta rikorrenti, Mark Anthony Portelli, fejn dana indikal illi huma kienu già qed jahdmu bis-sistema tas-socjeta intimata izda kellha bzonn diversi bidliet u rifinituri sabiex tkun tista tahdem kif mixtieq.

Mill-provi prodotti jirrizulta wkoll illi, fl-14 ta' Ottubru 2009, ir-rappresentant tas-socjeta intimata, Gaby Huhn kienet kitbet lir-rappresentant tas-socjeta rikorrenti Mark Anthony Portelli, fejn qaltu illi s-sistema kellha tigi “*up and running SMOOTHLY*” sa l-ahhar ta' dik ix-xahar.

Illi, minn dana kollu, jidher għalhekk illi l-konkluzjonijiet ta' l-espert tekniku ma kienek korretti peress illi, a differenza ta' dak illi stqarr l-espert fejn qal illi kkonkluda illi s-sistema ma kienetx giet installata, jirrizulta illi tali sistema kienet attwalment kienet giet installata u kienet qed tigi utilizzata mis-socjeta intimata izda kellha il-problemi biha.

### Ikkunsidrat

Illi, la darba il-konkluzjonijiet milhuqa mill-espert tekniku ma jistghux jigu mehudin in konsiderazzjoni minn dina l-Qorti peress illi huma zbaljati, il-Qorti trid tghaddi biex tagħmel il-konsiderazzjonijiet tagħha abbażi tax-xhieda prodotta quddiemha u d-dokumentazzjoni ippresentata.

Mix-xhieda tar-rappresentant tas-socjeta intimata, jirrizulta illi l-progett kien maqsum f'sitt ‘modules’, li kien: ‘1 - Student Registration Package System’, ‘2 - Accommodation Package System’, ‘3 - Financial Package System’, ‘4 - Web Interface’, ‘5 - Statistics Package System’ u ‘6 - Class Management’.

Jirrizulta wkoll illi, il-modules nurmi 2,3 u 6 gew implimentati mis-socjeta rikorrenti, għalkemm is-socjeta intimata tikkontendi illi kull ma għamel kien illi għamel kopja tas-sistema l-antika. Dwar l-ewwel module, ingħad illi dana kien sar izda ma kienx komplet ghax kċċu bzonn bidliet u modifikazzjonijet. Ir-raba module ma kienx għandu sar filwaqt illi il-

## Kopja Informali ta' Sentenza

hames module ma kienx qed jopera sew peress illi kellha bzonni l-informazzjoni mill-modules kollha operanti qabel ma dana seta jaghti statistika korretta - allura wiehed jista jifhem illi sistema kienet gie implementata parzialment izda ma kienetx ghadha komplet.

Ghalhekk, jirrizulta illi, mill-progett kollu, tlieta minn sitt modules kienu lesti, tnejn ohra kienu ghadhom fi stadju ta' zvilupp u wiehed kien ghadu lanqas biss sar.

### **Ikkunsidrat**

Mill-provi prodotti jirrizulta illi fis 6 ta' Jannar 2010 is-socjeta intimata xtrat sistema li pprovdiert erbgha mis-sitt modules intizi fis-sistema li s-socjeta rikorrenti kienet qed tiddisgna, u dana kif jidher fis-Sales Invoice a fol 117 tal-process. Sussegwentement xraw modules aktar avvanzati.

Mill-provi prodotti jirrizulta ippruvat illi s-socjeta intimata tterminat unilateralment il-ftehim illi kellha mas-socjeta rikorrenti izda ma giex ippruvat meta attwalment tali ftelim gie terminat unilateralment mis-socjeta intimata.

### **Ikkunsidrat**

Is-socjeta intimata, fir-risposta tagħha, għamlet ukoll kontro-talba kontra is-socjeta rikorrenti u talbet għar-rifuzjoni ta' €6,000 già imħalla bhala parti tas-servizz tas-socjeta rikorrenti, kif ukoll għas-somma ta' €5,646. Is-somma ta' €5,646, li hija fl-istess ammont għal dik mitluba mis-socjeta rikorrenti, kienet tħalli l-pagi tal-haddiem tagħha sabiex idahħlu l-informazzjoni kollha mis-sistema l-antika għas-sistema il-għidha li kienu xraw f'Jannar 2010 kif ukoll is-sistema il-għidha illi kellhom jixtru biex jirrmpazzaw dik tas-socjeta rikorrenti li ma kienx qed jahdem kif xtaqet is-socjeta intimata.

### **Ikkunsidrat**

Abbazi tal-provi kollha prodotti u fatti kollha kif imressqa quddiem dina l-Qorti, din il-Qorti tista tasal għal konkluzjoni segwenti:

Is-socjeta rikorrenti kienet ikkonsenjat u installat, b'mod funżjonanti, tlieta mis-sitt modules li kelha tagħmel filwaqt illi tnejn ohra kienu gew installati izda kienu ghadhom bi problemi varji fihom. Module minnhom ma kienx ghadu gie implementat. L-argument imqajjem mis-socjeta intimata illi s-socjeta rikorrenti ikkupja is-sistema l-antika ma tregix peress illi jirrizulta illi li gara kien li dawk il-modules gew zviluppati abbazi tas-sistema l-antika li jidher illi kienet sodisfacjenti għas-socjeta intimata. Għalhekk, jista jingħad illi s-socjeta rikorrenti kienet ipprovdiet nofs is-sistema li kellha tipprovd i u għalhekk, is-somma ta' sitt elef mghoddi lilha bhala pagament akkont huwa bizejjed biex jissodisfa dak minnha pprovdu u il-bilanc ma huwiex dovut.

Mill-banda l-ohra, is-socjeta intimata, unilateralment ghazlet illi, flok ma tenforza il-ftehim illi hija għamlet mas-socjeta rikorrenti fit-12 ta' Frar 2009, tittermiha u tixtri prodott iehor

## Kopja Informali ta' Sentenza

sabiex timplimenta is-sistema illi hija riedet topera. Biex dana sar, is-socjeta intimata uzat l-impiegati tagħha sabiex tergħa ddahhal mill-gdid l-informazzjoni kollha illi kien hemm fis-sistema l-qadima, li s-socjeta rikorrenti kienet parzjalment implimentat, għal go il-programm il-gdid illi hija xtrat.

Filwaqt illi l-Qorti tifhem illi s-socjeta intimata kellha l-ghażla jekk tkomplix timplimenta u tirfina is-sistema illi s-socjeta rikorrenti kienet qed timplimenta jew li twaqqaf kollox u ggib sistema “off the shelf” bhalma kienet dik illi gabet is-socjeta intimata minn terzi persuni f’Jannar 2010, tali ghazla madanakollu ma setghetx issir a detriment tas-socjeta rikorrenti illi kienet implimentat is-sistema.

Jirrizulta ben ippruvat illi s-sistema tas-socjeta rikorrenti kienet giet installata u adoperata mis-socjeta intimata izda dina s-sistema kellha l-problemi tagħha, liema problemi wasslet lis-socjeta intimata sabiex tittermi il-ftehim tmas-socjeta rikorrenti unilateralment. Tali ghazla, naturalment, wasslet għal spejjeż ohra inkorsi mis-socjeta intimata, liema spejjeż, izda, ma jistghux jigu attribwibbli lis-socjeta rikorrenti peress illi ma ngabet ebda prova quddiem dina l-Qorti illi qabel ix-xiri ta’ tali programm is-socjeta rikorrenti kienet interpellata u avzata, b’xi mod, illi kienet ser tinzamm responsabbli ta’ dawna l-ispejjeż li kienet ser tinkorri is-socjeta intimate u ma ingabet anqas ebda prova fejn is-socjeta rikorrenti kienet mgharrfa bit-terminazzjoni tal-ftehim.

Għalhekk, filwaqt illi l-eccezzjonijiet tas-socjeta intimata għal dak mitlub mis-socjeta rikorrenti huma gustifikati, it-talba magħmulha minnha kontra is-socjeta rikorrenti ma tregix u ma tirrizultax gustifikata.

## Konkluzjoni

Il-Qorti,

Wara illi rat il-provi kollha prodotti u id-dokumentazzjoni ippresentata quddiem dina l-Qorti,

Tghaddi biex taqta u tiddeciedi billi

Għal dak li jirrigwarda it-talba tas-socjeta rikorrenti, tilqa’ l-eccezzjonijiet tas-socjeta intimata u għalhekk tichad it-talbiet attrici; u

Għal dak li jirrigwarda il-kontro talba tas-socjeta intimata, tilqa’ l-eccezzjonijiet tas-socjeta rikorrenti u għalhekk tichad it-talbiet tas-socjeta intimata.

Spejjeż tal-proceduri odjerni, in kwantu jirrigwardaw it-talbiet tas-socjeta rikorrenti inkluz l-ispejjeż tal-Perit Tekniku, jkunu kollha a karigu tas-socjeta rikorrenti, filwaqt illi in rigward ta’ l-ispejjeż li jirrigwardaw il-kontro talba tas-socjeta intimata, dawna għandhom ikunu kollha a kariku tas-socjeta intimata.

**< Sentenza Finali >**

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----